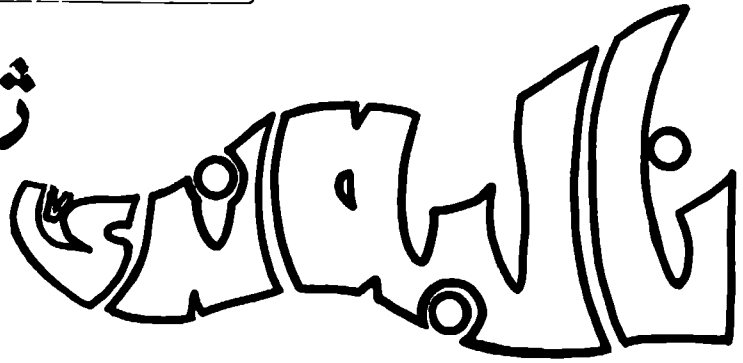

ژخودی‌ک‌ترس

● مسعود حسین بوتانی ●

پښه‌مبه‌ری سلاقت خودی لسه‌ربن⁽³⁾ نالېند گه‌لک بجوانی په‌سنا
 ټیکه‌تیا خودی دکت کوئی بټنی‌په‌وی هه‌فاله کو‌ئوه خودانی گه‌ردونی
 بهمی تشقه هه‌ر ټوه ټف جیهانته پی ټدحه‌وینت ټوه‌فنی گه‌ردونی
 بزفه دبه‌ت . . لفی‌ری له‌وا داخو‌ازی ژه‌می که‌سا دکت کو‌خودی
 په‌رینس لسه‌ر داخا‌زا خودی مه‌زن - دا خودی ژوان رازی بیت .

ټیک خودانه لسه‌ر هه‌زارا
 پی ټد، حوت عالمه‌ک
 کا که‌سی شیرنی هه‌وارا
 خو بگه‌هینت خلمه‌تی⁽⁴⁾

دو‌باره ناخفتنا خو موکم ترلی دکت ژبو‌ټیکه‌تیا خودی مه‌زن
 باوهریه‌کا موکم زی یاب مرنی هه‌ی له‌وه‌می بوسلمانا ناگادار دکت کو
 مرن هه‌ریا هه‌ی وریکا هه‌می که‌سانه که‌س هه‌ر نامینیت ساخ له‌وا
 داخو‌ازی ژخو دکت ژترسیت خودی مه‌زندا دا نه‌فسا خو چیکه‌ت و پا‌ټر
 که‌ت ژه‌می نه‌باشیاو لدیف چونیت دهرونی . چونکی چی که‌سی خو
 چیکه‌ت و نه‌فسا خو پا‌ټر که‌ت هه‌ر ټوه ناموس و میرانی .

خو هشیار که خودی ټیکه
 بو همیا ټوه مرن ریکه
 هلو (ټه‌حمه‌د) تو خو چیکه
 ټه‌ه نامیس و میرانی⁽⁵⁾

هه‌روسا نالېند مه‌زنا خودی دمه‌ه پیش چاقیت خه‌لکی کوژ هه‌می
 تشیت گه‌ردونی مه‌سترو که‌س و چ تشت به‌ر وی ناکه‌فن له‌وه‌ر گالی

. . . پښتی ناکه‌ت ټه‌حمه‌دی نالېند بله‌ینه نیاسین چونکو ژيانا وی
 یا رونه لده‌ف هه‌می نفیسه‌فانیت کورد . . هوزان بهمی لایت ژيانی ټه
 نفیسانیه . کومه‌لایه‌تی، رامیاری، ټه‌فینی . ټاینی گالته‌وترا‌نه، هند . .
 لفی‌ری دی لسه‌ر لایه‌کی ناخفین ټه‌وزی ژلاینی ټاینی ټه‌په‌وره‌خه‌کی
 ژفی لایفه دی گرین (ترسانا وی ژخودی) کا تا چ راده‌به‌کی ژخودی
 ترسیایه بو‌خه‌لکی گوتی‌په‌ ژبه‌ر ترسا خودی . په‌ردا ټاینی وټولی ټیسلامی
 هه‌ر ژبچو‌یکاتی خو به‌ر چا‌فا دادابه‌و ترسا خودی که‌تی‌په‌ دلنی وی لین .
 سیه‌را بوسلمانه‌تی هاتی‌په‌ بخودان کرن . هه‌ر وه‌کی ټوه بخو دبیزیت .

ده‌می ټه‌ز بویه شمش سال من قورټان لنک فاتما ده‌یکا خو خاندی‌په
 هه‌تا کو من دو‌ماهی پی ټینایه ټانکو کری‌په⁽¹⁾ .
 پشتی خاندنا قورټانی خو هافیتی‌په دنافلا شریعه‌تی ټیسلامی‌دا
 ده‌ستوری زمانتی عه‌ریه پښتی پیچه‌کا دی فاما بوی .
 «دوو سالاً من دهرسیت شریعه‌تی و ټه‌واهدتی . ده‌ستوری زمانتی
 عه‌ریه - لبامه‌رنی خاندی‌په»⁽²⁾ .

یا زاناو دیاره وه‌کی روژنی کو نالېندی هه‌می کوردستان ټیکه‌ه دابه
 لدیف گه‌ریانا زانستی ټیسلامی وټاینی . . پشتی بویه «مه‌لا» لگه‌لک جه‌ا
 مه‌لاتی کری‌په د هه‌می تیتال وروشتیت خه‌لکی گه‌هشتی‌په دناف ټایین و
 زانستی ټیسلامی‌دا نقوم بویه باشی مه‌له‌فان بویه له‌ورا چ جارا
 نه‌خه‌ندقی‌په .

ده‌می شریعه‌تی ټیسلامی داو‌ده‌حکامیت ټاینی‌دا شاره‌زابویه
 دزانین و ناخفتنیت پښه‌مبه‌ری هه‌می لده‌ف رون بیون ټف هه‌می تشه
 ده‌وزانیت ویدا ددیارن . وټهم دشع‌ریت ویدا دبیین زور ناموزگاری و
 په‌ندیت که‌فن پی بکار هاتین هه‌روسا ټابه‌تیت قورټانا پیروژو ناخفتنیت

سح حڪارتي خودي به لهه مي جهاو لهه مي دهه ما .

و خودي نه ز مهدهكارم ههدهوام

خو خودي تو زكلي عالمي مهستري⁽⁶⁾

مرن زوي دهنگه فهددهت و خه ما وي چه ندا مهز نه بتايه تي نهوت خودان
ثيمان و ژ خودي ترس : ما دم مرن هه بهو يا به لافه د ناف خه لکي دا پا
نهفه چي به چ ماله ج قريزا دونيايي به نم هند هه ژني دکهين و بلهستي
خوفه دثنين هه وهکي فيرعوني و هاماني - وان زي گهلهک مال کوم کرو
گهلهک بخو دوانا به لي دويمه ايکا وان هه بومرن و دويمه ايکا هميا هه
مرنه .

وهرن گوه دن خه ما مرن

کهسي تو نه هلي ثيماني

چي به دنيا مه دهست برني

وهکي فيرعون و هاماني⁽⁷⁾

ناله ندي گهلهک دنيا شهقاندو دايه بهرپيا لي بوخو چ ژني نه گريدا بهو
ج بها ژني نه ديت ژ بهر مرن . قه برني وي که تي به پيش چاقيت خه لکي
دا بوخو عيبره تي ژني بينن بخولديني خوکهن خه جاتي و خودي بهرپين
چونکو چي کهسي هاتي به سهر دونيايي و تام کري به ژيني ج چاره ني نه دي
هه تام که نه مرن .

دنيا نه به بو من ج بخو ژني نه گريدا

قه برني مه نهه که تي به پيش چاف دهريدا

نه ي پار بو ديني خو بکهن سهي و خه جاتي

بهس گوه بدن به ژن و زکي قه صرو نوميدا

دنيا بو کهسي پار نه بو فايده نه دامن

دل کول مرو چو چي کهسي هاتي به تي دا .⁽⁸⁾

هند ترسا خودي يا دلي ناله ندي دا هه تا نه فايده خودي بيته سهر
دونيايي و ژيني به تي لهوا گه لي ژ خودي دکمت و ديني ژني ته دزاني نه زني
چهوامو دي بي جهو ايم بوجي ته نه ز بي پسيار امن دايه ؟ به لي ما دم
ته هه ژين دا مه جهسي مه لهه خو خوشکه چونکو نه زم بي ج
دهستادانو هه زاري ته مه .

خدي ژ هه مي خه لکي و هه مي گهردوني و تشيت تي دا مهستره لهورا
- حوازي ژ هه مي بوسلمانا دکمت کو خو حه والهي بهر ده رگه هي وي
کهن چونکو مروف هه دم پي تي خودي به گوتن و گوت گوتک ديني
هه نه ج مفا تي دا نينه ژ بلي ناخفتنين بسودو بها کونه ده رگه فن ژ
- تره مني ثيماني . ژ ترسيت خودي دا دا حوازي بو خو بو هه مي خه لکي
- خودي دکمت دا کو بهرني وان بله ته ريکه کا راست و دروست دا شولا
و نه هه دم يا راست و چيکري بيت . چونکو بي لوي باوه ري کوز بلي
خدي کهسي دي نه شيت شولا چيکهت و ژ بلي وي کهس نيه .

خو حه والهي بهر خودي که

قيل و قاله بي فايده نه

نه ي خودان شولا مه چيکه

غميري ته مه کهس نه بو⁽⁹⁾

خودي به بداد به رومري حوکمي لفي گهردوني دکمت و لفي خه لکي
نهوه فني گهردوني برنه دهت بي نيکدانهک بکه فته تي دا لهوا نه ي خه لکه
بحوکمي وي درازينه نه شين خو ژ بهر حوکمي وي لادهن هه نهوه گونه هو
نه باشيا پويج دکمت و دشوت هه که مروف لسهر چاکيا بي زال بيت .
به لي هه ردم دهروني مروفي بي خائينه لگه ل خودي لهوا مروفي نه شيت
لهر چاکيا زال بيت .

ثيماني نو حوکمداري

نه ي بحوکمي ته رازينه

حقيقت هه تو غه فاري

به لي نه لسا مه خائينه⁽¹⁰⁾

ته نه ز دام بي سوئالا من

خه لکينو وهرن گوهي خويده نه ترس و سهه ما مرن و خه ما وي چه نه

ته زانسی عهرزو حالا من
 ل حهشرنی خوشکه حالی من
 چ موفلس هو نه هاتینه.⁽¹¹⁾
 یان....
 نهگر رحما تیا کیمه
 نهزنی بی حال و بی ریمه
 فقیرنی بهر دهرنی کیمه
 چ کس وهک من نهبرینه.⁽¹²⁾

هندی بڑی همر دنی گهه به قوناغه کنی لی راههستی و دنی مری چونکو
 نهف دویانه نه مالا ته به دنی چی به مالا براستی لهن دویانی...

شهینانی تو دسهردا بری بهس
 گوهر بله وی کافری
 هندی ساخ بی همر دنی مری
 تو لهنی دنی نهی ساکنی⁽¹⁵⁾

نالهند ژ ترسا خودنی لهمی بوسلمانا دکته ههوارو گازی... خه لکینو
 بوسلمانین و غزه ب و نه خوش پیدا بویه لناف مه فیچا مه فزنی. مه
 کاننی. سستی و خافی یا کته به تیمانا مه باور یا مه یا لاواز بوی بخودنی
 خو هشیار کن مه چ مه فزنی نه نئی هم ژی مروفین پینفی به دنی جیهانی
 بگه هین و خودنی بنیاسین و لدیف ریکیت وی بچین.

ههواره نهی موسلمانین
 غزه ب مال بو مه فز کانی
 خو هشیار کن هم ئینانین
 مه سستی کنه ئیمانی⁽¹⁶⁾

دویا و مال و درافی ونی بی مفایه وچ بها ژ بونینه فیچا دینی بی نه
 گوهوره. دینه مفای بگه هنیته ته. توجهند بڑی. توژی خوزیده ترنا
 ژی هه که ته دین بهرداو مال گرت و تو مری نهفه مال ژی چوودین ژی
 چونهفه کاری شیناسیه! فیچا لدین و ثابینی خورایه کنی لی بکن و
 چاره سهریا دینی خو بکن.

نه ده ب دویا بهتال دینی
 ژ عومری زیده نامینی
 همسی ژی چون تویی دینی
 لدینی خو بکن رایی⁽¹⁷⁾

خه لکینو بوسلمانین و هه که دنی گوهری خوده نه من و ناگاداریا من کن
 نهز دنی یاراستی و دروستی بیژمهوه کویارو دوستا ب سوزو پهیمان ههرو
 روزا دو ماهیکتی به - ناخروته - یا کو هه دم پری خوش و شادی و
 نیعمت...

لدویف په رستنا خودنی و روزی ونفیژو همی مه زیت خودنی کو بجه
 دینان و ژبلی شیرت و شهرا قورنانی و گوتیت پیغه بهری بو خه لکی
 دگوت. لسهرفی همی را ترسا خودنی دنی وی دا دکلی و ههردم ژ
 خودنی ترسیا لهوا داخوازی ژ خودنی دکت دا دقه بری دا ترسی لوی نه
 ثارینیت و کسیت وهکی وی.

کسنی وهک من گونه هکاره
 د قه بریدا کر فهشاره
 بهقین دمینه نه هشیاره
 تو ترسی لوی نه ئارینه.⁽¹³⁾

خولفی جیهانی به تران نه که بمالی و درافی تودنی هه چی به بهر
 دستنی خودنی و هه پینفی وی فیچا بخو بنیاته کی دانه ئافاهی لسهردانه
 بناعتنی خودنی و ترسا وی بلا هه دنی ته دایت دا تااعت و ترسا خودنی
 بوته بینه ئافاهی و روناھی چ روناھی دقه بری دا نینه بی تهنگه و تاری به.

تو هه موحتاجی ئلاهی (الله)
 بخو لنک چیکه ئافاهی
 ل قه بری نینه روناھی
 تو بوچی هنلی به طرانی.⁽¹⁴⁾

هاش خو هه بهو خو هشیار که لدیف چوینت دهرونی و شه پتانی تو سهر
 دا بری و نه هاش خونه. گوهری خونه دهنه نهفسا خو کا چ دقیت بکن
 چونکو (کافره) دنی راستنی فه شیریت. چهند کاروانی ته بریفه بچیت و

عينا بوهفا هر ئاخروته
يا دائيمى پر نيممهته
حق نهغه من گوته نه
وهفتنى تو گوهدارى منى⁽¹⁸⁾

جفت خو فکه وى نيممهتنى و خوشى و لهزتنى ژ دستميت خو نه که
حیکر هنى تويى ساخ بى گهر تو مری هلنه هلدى نه خوشى و لهزمت
سرخى بى برين دنى چن يا دعيت ئاخروته نيممهتا وى راستيا نه ديار
سرخى دو ماهيکى دياريت وسايه وکى نهز دېژم.

مېر به چاقت خو فکه وى نيممهتنى ژ دست خو نه که ساخيا دوو
سرخى روزه که هويه حقيقت باطنى.⁽¹⁹⁾ خودى مهزن نهغ دونيايه يا
مست و پرستنا خودى دای نه ژ بو هيلاننى و خوشى و لهزتنى دايه سر
حتر فى دينى باقر يا دای هکه نهغ دینه نهبا نه ددا بهلى هر مه
سرخى و نهفا خو تزی کرى به ژ کهرب و عینادو نه باشى و خرابيا.

خودى دونيا بو طاعت دا
نه بو هيلان و لهزمت دا
وهکى دين لى نهبا نه ددا
مه بيلدر پر کره ژ کائى⁽²⁰⁾

توچ تشتى لگه خو نابهيه د قهبرى دا ژ بلى چند مه تريت جانگى
نېچا تاعهتنى خودى بکين نه بهس ههما خوبمالي دونيايقه مژيل
که بنى دا دهمى هم دمرين ترس و لهززد دلنى مه دا نه بيت و گرکا ترسى مه
نه گريت بى شه کو هم دشه رمزارين لدهف خودى وهکى مه کهس نه چويه
نهف دست فاللا. نهغه يه ترس ژ خودى نه کو نالبه نلدى چ نه کرى به ژ بو
خودى گه له کا کرى لى هر لدهف وى کيمه وى شه رمزاره لدهف خودى
لهوا داخوازنى ژ فکلکى د کت کو کهس وهکى وى دست فاللا نه چنه
گورى.

غبرى نه ده گهزه کا جانگى نهنگ
مه نه بر لهو لهو بو تالو گرک
شه رمزار بوم ژ خودى نينه چ شک

شويى من بى سهرو بهر کهس نه چنى⁽²¹⁾

نالبه ندى ژ ترسيت خودى دا بو خه لکى گه لهک تشتيت ديار کرين کو خو
ژنى بله نه پاش دا نه که فنه خرابيا و نه باشيا. خودى گه لهک تشت دانه نه
لسر دونيايه ژ خوشيا و نيممهتا ژ ژ ناو مال و عه يالى بهلى تو همرى خرابيا
د کهى و کهس بى حه سيئت بهلى بلا بو ته ديار بيت کو خودى بشوليت
نهيت نهينى دزانيت تينه نفيسين. لسر فان خوشى و نيممهتا يت کو
خودى دايه نه بهلى تو همرى دگه ل خائينى و بى داخازيت وى دکهى.

نهغى خالقنى هلدهى مهزن
رزقى ته دا مال و ژن
عه بيت نه کهس بى ناهه سن
دائيم تويى د گه ل خائينى⁽²²⁾

ژ وان تشتا نهغين نالبه ندى فباى کو خه لک خو ژنى بله نه پاش دا بهلا
و نه خوش بو خه لکى چينه بن نه که فنه د حرامى دا وهکى زولم و
زوردارى و دزساو بى کارى و دفتيت خه لکى هشيريت وز ژ خمو
هشيرين دا نه که فنه بهلا بى و کهرب و کينت بهلاف نه بيت.

زولم و دزى پس نهو
بى که دو گره هاناو خمو
وان تو نه گيراي قه لو
کهرب و بهلا بو ته نه⁽²³⁾

دفتيت هر دم خه لک خو ژمه بى و نه خوارنى بله نه پاش و خو ژنى دوير
بيخن چونکو نه وه ميشکى مروفى دبست و مروفى وهلى دکت شوليت
پويچ بکت و دويرى خودى بکت. نه وه مروفى بى ههست دکت و عار
لى نامينيت.

وهکى مهى حرام نه بيت
دا خوش مروى ژى نه خون
که سنى شعور بهر زه بيت
لى ديار بون هه رزو قون

ژیلور

- 1 - هوزانفت کورد - دانان و تویژانلنا - صادق بهاءالدين تامپدی - 1980 -
ب - 533 -
- 2 - همر نو ژیلور - ب - 534 -
- 3 - چهند شاهرک دلهرا بادینان دا - د - نالغ ناکرمی - 1978 - ب - 79 -
- 4 - دیوانا لعمهدنی نالهند - پارت دوو - خالد حسین - ب - 8 -
- 5 - همر نو ژیلور - ب - 84 -
- 6 - دیوانا نالهندی - پارت ٹیک - خالد حسین - 1970 - ب - 85 -
- 7 - دیوانا لعمهدنی نالهند - پارت دوو - خالد حسین - 1971 - ب - 13 -
- 8 - روزناما هاوکاری - روژا - 1979/5/28 - ریکش تامپدی -
- 9 - دیوانا لعمهدنی نالهند - پارت دوو - خالد حسین - 1971 - ب - 73 -
- 10 - چهند شاهرک د دلهرا بادینان دا - د - نالغ ناکرمی - ب - 85 -
- 11 - قهتک زهوزانیت نالهندی - سعید فیروسی - 1982 - ب - 145 -
- 12 - همر نو ژیلور - ب - 149 -
- 13 - همر نو ژیلور - ب - 148 -
- 14 - دیوانا لعمهدنی نالهند - پارت دوو - خالد حسین - ب - 76 -
- 15 - دیوانا نالهندی - پارت ٹیک - خالد حسین - ب - 114 -
- 16 - همر نو ژیلور ب - 115 -
- 17 - چهند شاهرک دلهرا بادینان دا - د - نالغ ناکرمی - ب - 78 -
- 18 - دیوانا نالهندی - پارت ٹیک - خالد حسین - ب - 115 -
- 19 - همر نو ژیلور - 115 -
- 20 - قهتک زهوزانیت نالهندی - سعید فیروسی - 1982 - ب - 153 -
- 21 - همر نو ژیلور - ب - 168 -
- 22 - دیوانا نالهندی - پارت ٹیک - خالد حسین - ب - 175 -
- 23 - همر نو ژیلور ب - 78 -
- 24 - قهتک زهوزانیت نالهندی - سعید فیروش - ب - 239 -
- 25 - همر نو ژیلور ب - 239 -
- 26 - همر نو ژیلور ب - 225 -
- 27 - همر نو ژیلور ب - 225 -

چ ناموسه نو هه بیت

چارو ههقل همر دوو چون⁽²⁴⁾

گمک جوان خملکی ژ دهممن پیسی (زنایی) د دته پاش وریکه کا
جان ددانیت بوخوژنی دمنه پاشی. بلا کسه بتی لگهل وان ژنکا
نهمرکهن نمین لعمک یی بکیروان بیت هه که دنی کهنیه دهممن
پیسی چونکو چهند مروی یی بهیزو خو راگرتی بیت نهشیت لسه ریغ
چونیت دهرونی زال بیت!

چ ژنکا نهمحررم بیت

نو د گهل نه که خلوتهنی

هگر مروی روستم بیت

حیفز ناکت شهوتهنی⁽²⁵⁾

هروسا هملک سهرکانتیت سهرکی دست نیشان د کت کوتهی
سهرکانی به بوهمی بوسلمانا لغانن هه که لیدی بجن نهوژی - قورخانه -
نیغمهبره - شریعتنه - دشول و کاریت خراب و نهباش ناکهن. فان
سهرکانیا همی تشتی بهیان و ناشکرا کریو همی شولیت رالغو شروهه
کرین ژ بهر کودا دینی ئیسلامی نهمنیت سستوخالی و همری بهیز بیت.

قورخان و شهرع و رسول

هرسنی بومه بون لغان

بهیان کرن جومله شول

دا دین نه بیت سستوخالی⁽²⁶⁾

نالهند داخواری ژ همی بوسلمانا دکت کو همرم سویاسیا خودی
بکن و خودی بهریسن و ترسا خودی دلی وان دا بیت چونکو یی دداین
بوسلمان. نهلی ثابینی باقرو بزوین و نهلی ریکا راست و دوست دایه
وان بوگریه خلات کو ژفی خلاتی مهسرتنیه لهمی جیهانی.

شوگرا خودی بکن دموام

دای مه دینی حق خلات⁽²⁷⁾

لدوماهی هیفی دارم من شیا بیت رهنهک زهوزانیت نالهندی
شروهه کریت...